

Patrick Ness

UN MONSTRE EM VE A VEURE

GUIA DE LECTURA
a càrrec de Joan Bustos

SEMBRA

Patrick Ness

UN MONSTRE EM VE A VEURE

Ed. Sembra Llibres, 2015

Edició il·lustrada: ISBN 978-84-943736-5-7

Edició butxaca: ISBN 978-84-16698-07-3

Apartat de correus 8
46740 Carcaixent (Ribera Alta)
didactica@sembrallibres.com
www.sembrallibres.com

GUIA DE LECTURA

A càrrec de Joan Bustos

Cap d'estudis d'ESO Escola Mare de Déu de Lourdes (Mataró)
joanbustossobrellibres.blogspot.com

Coordinator: Xavi Sarrià

Maquetació: Mineral Gràfics | www.mineralgrafics.com

ELS AUTORS

Amb aquesta novel·la ens trobem davant d'un cas ben especial. Siobhan Dowd, escriptora britànica de literatura infantil i juvenil, va concebre el germen de la història: les principals línies argumentals així com el disseny dels personatges. La seva prematura mort, a causa del càncer, va truncar el projecte, que va ser reprès inicialment amb una certa reticència per Patrick Ness, segons ell mateix explica al pròleg del llibre. I el text es presenta magníficament complementat per les superbes il·lustracions de Jim Kay. Hi ha, també a Sembra Llibres, una edició en format butxaca que no inclou les il·lustracions.

Dit en poques paraules, *Un monstre em ve a veure* (*A Monster Calls* en la seva versió original anglesa) seria el resultat de la confluència de tres creadors.

SIOBHAN DOWD (1960-2007) va ser una escriptora angloirlandesa. Es va llicenciar en filologia clàssica i el seu compromís intel·lectual la va dur a col·laborar amb l'associació PEN Internacional, que vetlla pels drets dels escriptors en contextos polítics desafavorits. Va arribar a la literatura infantil i juvenil arran d'escriure un conte contra el racisme, en què parlava sobre els nens gitanos irlandesos (pavee). En vida va publicar *A Swift Pure Cry* (2006), que va obtenir diverses distincions. *The London Eye Mystery* data de l'any següent, quan ja estava greument malalta, i va aconseguir diversos premis i reconeixements. Novel·les pòstumes són *Bog Child* (2008) i *Solace of the Road* (2009).

En certa mesura *Un monstre em ve a veure*, tot i estar signada per Patrick Ness, és també obra seva.

JIM KAY és un il·lustrador anglès. Va guanyar la medalla Kate Greenaway del 2012 pels seus dibuixos per a *Un monstre em ve a veure*. J.K. Rowling el va escollir personalment per a les edicions il·lustrades a tot color de la saga *Harry Potter*.

En aquest vídeo (www.youtube.com/watch?v=GmhDRHIix48&feature=youtu.be) ens mostra com treballa en la saga del famós nen mag: *"Illustrating the world of Harry Potter"* (en anglès).

PATRICK NESS (1971) és un escriptor d'origen nord-americà que en l'actualitat viu a la Gran Bretanya. És famós pels seus llibres per a joves. Va guanyar la Carnegie Medal els anys 2011 i 2012 per *Monsters of Men* i *Un monstre em*

ve a veure. Es tracta d'un premi concedit pels bibliotecaris britànics al millor llibre per a adolescents publicat al Regne Unit.

L'encàrrec d'escriure la novel·la que Siobhan Dowd no va tenir temps de redactar va ser conseqüència que tots dos compartien editor. Es dona la circumstància que ni Kay ni Ness, premiats tots dos pel seu projecte junts, no van coincidir personalment en el moment de concebre'l.

En aquest article (en anglès; www.theguardian.com/childrens-books-site/2012/jun/14/a-monster-calls-patrick-ness-jim-kay) tots dos expliquen com van treballar en *Un monstre em ve a veure*.

L'obra ha rebut nombrosos premis arreu i ha estat traduïda a nombrosos idiomes. El cineasta espanyol Juan Antonio Bayona n'ha dirigit la versió cinematogràfica, el guió de la qual ha estat escrit per Patrick Ness.

SINOPSI

El monstre va aparèixer poc després de les dotze de la nit. Com fan tots els monstres. Tot i que no es tracta d'aquell que en Conor, un noi de tretze anys, estava esperant. En realitat esperava el monstre que surt al seu malson, aquell amb què ha somiat gairebé cada nit des que la seva mare va començar el tractament contra el càncer. Un monstre que ve acompanyat de foscor, de vent i de crits esgarrifosos. El de la mitjanit, però, és una mica diferent. Té alguna cosa d'antic i també alguna cosa de salvatge. I exigeix a en Conor que parli sobre el més perillós que hi ha al món: la veritat.

1 ABANS DE LA LECTURA

Totes les propostes que suggerim a continuació (i que no cal seguir fil per randa) són per treballar de manera individual, tot i que, si es fa en petit grup cooperatiu, guanyen en riquesa i permeten abordar l'obra des de punts de vista contrastats.

Restarà al criteri de l'ensenyant, i per què no, dels acords pactats amb l'alumnat, l'acompliment de totes les propostes o només d'una part, amb un únic criteri de selecció: que engresquin tothom i que permetin abordar el text per treure'n el màxim partit possible.

D'aquesta manera llegir esdevé un acte que va més enllà de passar la vista per unes pàgines de manera rutinària, sense cap vincle cognitiu o emocional amb la vida quotidiana.

1.1 Deduïu el gènere narratiu a què pertany el llibre a partir del títol i de la il·lustració de la portada. Aventureu on passa l'acció i el temps i l'època en què s'esdevé.

«Excepcional...
commovedora i brillant» THE TIMES

Set minuts després de la mitjanit, en Conor es desperta i es troba un monstre a la finestra. Però no és el monstre que esperava, el del malson que té quasi totes les nits d'ençà que la seva mare va començar l'inacabable i pesat tractament. No, aquest monstre és diferent, antic i salvatge. I busca el més perillós de tot: la veritat.

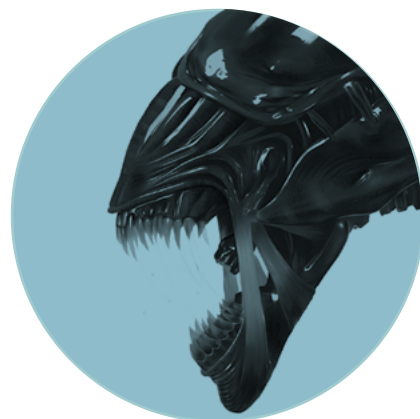
Patrick Ness teixeix aquesta extraordinària i emocionant història a partir de la idea original de Siobhan Dowd, que va morir de càncer abans de poder escriure-la. Traduïda a vint llengües, ha merescut el Premi Nacional Galaxy, votat pels llibreters; el Premi Red House, amb un jurat de joves lectors; el Premi UKLA, atorgat pels mestres; i les medalles Carnegie al mèrit literari i Kate Greenaway al mèrit artístic. A casa nostra ha estat seleccionada per al Premi Protagonista Jove 2017. El director Juan Antonio Bayona ha convertit aquest èxit internacional en una gran pel·lícula protagonitzada, entre d'altres, per Liam Neeson i Sigourney Weaver.

«Valenta, bella i plena de compassió.
Tremola de vida» THE INDEPENDENT

1.2 Poseu-vos d'acord en què és un monstre, a partir dels trets que cregueu que el defineixen. Complementeu la vostra resposta amb exemples de monstres (legendaris, literaris, del cinema, del món del còmic, dels dibuixos animats) que us vinguin al cap.

QUÈ I COM ÉS UN MONSTRE?	EXEMPLES

1

ABANS DE LA LECTURA

1.3 Situant-vos en l'àmbit de la fantasia, **elaboreu un llistat de motius per les quals un monstre us hauria de venir a veure**. Per a cadascuna d'aquestes **raons**, imagineu quina seria la vostra **reacció**.

NÚM.	MOTIU	REACCIÓ
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		

1.4 Contrasteu amb altres grups de treball les vostres respostes a les activitats 1, 2 i 3.

1.5 Contrasteu ara la idea que us hagueu fet del llibre amb el tràiler de la pel·lícula que ha fet Juan Antonio Bayona. Aquí hi ha l'enllaç:

<https://www.youtube.com/watch?v=R2Xbo-irtBA>

2

DURANT LA LECTURA

2.1.1 Un bon llibre sempre té una arrencada potent, que convida a continuar la lectura.

Copieu aquí les dues primeres frases:

2.1.2 Què us suggereixen? Poseu en comú les vostres impressions.

2.1.3 Copieu-ne ara la tercera i compareu-la oralment i breument amb aquest micro-conte de l'escriptor guatemaltec Augusto Monterroso.

Cuando despertó, el dinosaurio todavía estaba allí.

PER DISSECCIONAR LA TRAMA

2.2 Tota obra literària respon a una estructura conscient. La novel·la que esteu llegint es podria dividir en cinc blocs correlatius. A mesura que aneu acabant-ne els capítols, decidiu quins d'ells formen part de cada bloc.

Cal tenir en compte que no cal que els blocs resultants tinguin en absolut el mateix nombre de capítols. De fet, com podreu comprovar, alguna de les parts abasta moltes pàgines.

Aneu emplenant les cinc minifitxes per a cada bloc a mesura que avanceu en la lectura. Hi trobareu una petita descripció del que hi passa (sense *spoilers*!). Us tocarà copiar-hi els títols del capítol o dels capítols que formen cada bloc. Anoteu-hi també les frases que us cridin més l'atenció.

No hi ha cap mal si decidiu llegir conjuntament la novel·la o si decidiu compartir i contrastar les vostres observacions amb companys/es d'altres grups.

De manera paral·lela, i quan el procés de lectura que seguiu ho requereixi, empleneu les fitxes dedicades a les quatre històries.

PRIMER BLOC: SITUACIÓ INICIAL

DE QUÈ ESTAN FETS ELS SOMNIS?

QUÈ HI PASSA?

Cada nit, Conor es desperta d'un malson, sempre el mateix, i sent com algú el crida pel seu nom. Quan mira enfora, s'adona que el teix que hi ha a prop de casa seva s'ha convertit en un monstre. Malgrat tot, el nen no s'espanta gens, perquè no és el monstre que esperava.

CAPÍTOL(S) QUE EN FORMEN PART

FRASES QUE ENS AGRADIN/IMPACTIN/ CRIDIN L'ATENCIÓ/ENS SEMBLIN IMPORTANTS

2

DURANT LA LECTURA

SEGON BLOC: CONFLICTE(S)

**MA MARE ESTÀ MOLT MALALTA, UN MONSTRE EM PERSEGUEIX,
A L'INSTITUT LES COSES NO VAN BÉ...**

QUÈ HI PASSA?

El pitjor dels problemes d'en Conor, per descomptat, és la greu malaltia de la mare, però no és pas l'únic. La quimioteràpia no dona bons resultats i com més malalta es troba la mare, els companys de l'institut, malgrat els intents d'algú, o bé el maltracten o bé passen d'ell. I també hi ha l'especial relació amb el pare i l'àvia, que és la mare de la mare. Resulta curiós adonar-se que ni la mare, ni el pare ni l'àvia tenen nom.

CAPÍTOL(S) QUE EN FORMEN PART

FRASES QUE ENS AGRADIN/IMPACTIN/CRIDIN L'ATENCIÓ/ENS SEMBLIN IMPORTANTS

TERCER BLOC: CRISI**AH, TU DEUS SER EL MONSTRE QUE JO ESTAVA ESPERANT****QUÈ HI PASSA?**

El monstre fa un pacte amb en Conor, que consisteix en el següent: ell li explicarà al nen tres històries al llarg de tres nits. En acabat, serà en Conor qui li n'haurà de narrar una altra.

CAPÍTOL(S) QUE EN FORMEN PART**FRASES QUE ENS AGRADIN/IMPACTIN/CRIDIN L'ATENCIÓ/ENS SEMBLIN IMPORTANTS**

2

DURANT LA LECTURA

QUART BLOC: RESOLUCIÓ

CAP A LES 12.07

QUÈ HI PASSA?

Quan l'àvia d'en Conor el troba adormit a les arrels del teix, que ara no és més que un arbre, la mare està en estat crític. La vella el porta a l'hospital, on es preparen per a allò que sembla inevitable.

CAPÍTOL(S) QUE EN FORMEN PART

FRASES QUE ENS AGRADIN/IMPACTIN/CRIDIN L'ATENCIÓ/ENS SEMBLIN IMPORTANTS

CINQUÈ BLOC: DESENLLAÇ**EN CONOR (ES) DEIXA ANAR****QUÈ HI PASSA?**

En Conor agafa la mà de la mare i ella es desperta, tot i la medicació que la manté sedada, per dir-li que és just que senti ràbia. El monstre entra a l'habitació i recorda al nen el compromís de dir la veritat.

CAPÍTOL(S) QUE EN FORMEN PART**FRASES QUE ENS AGRADIN/IMPACTIN/CRIDIN L'ATENCIÓ/ENS SEMBLIN IMPORTANTS**

2 DURANT LA LECTURA

LES QUATRE HISTÒRIES

2.3 Una història (conte, relat, narració) és un text amb unes característiques determinades. Un conte infantil, un acudit, una anècdota personal, un episodi de la nostra sèrie preferida, en podrien ser exemples.

A la **presentació**, en coneixem el protagonista i les circumstàncies que l'envolten.

Al **nus** el protagonista s'enfronta a un conflicte. Trobarà aliats que li facilitin el camí, però també un antagonista disposat a enfonsar-lo.

Al **desenllaç** trobem la resolució de tot plegat. I com es diu de manera explícita a la novel·la, no totes les històries acaben bé.

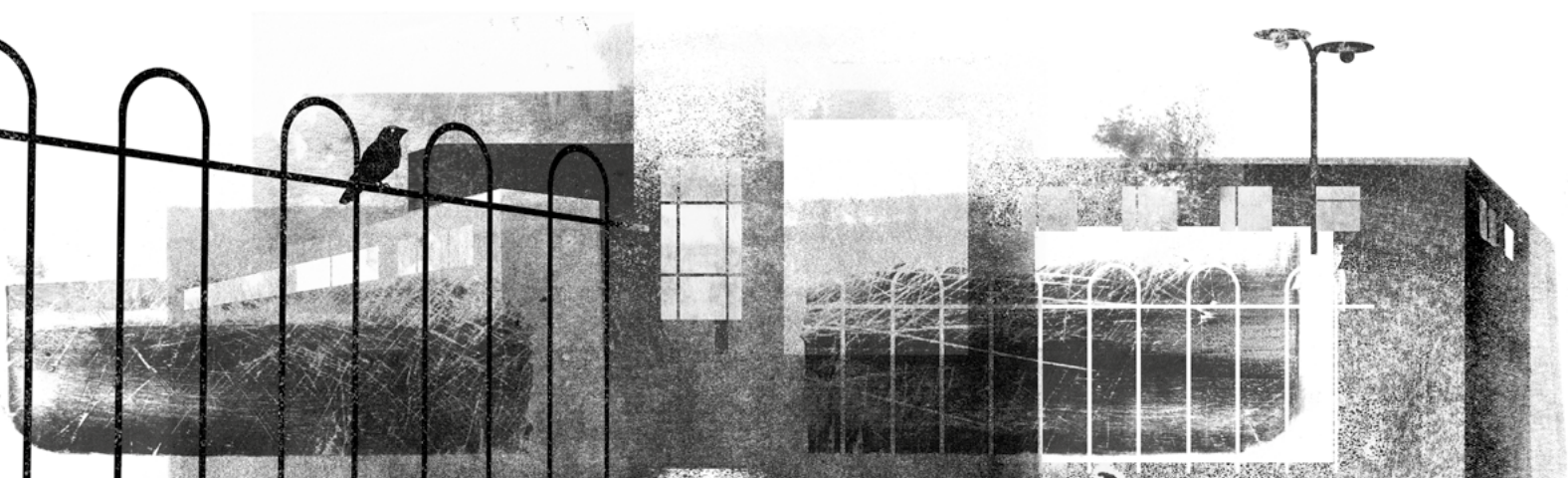
L'arbre monstruós, un teix, tot i la seva aparença amenaçadora, sorgeix per ajudar en Conor. Encara que tingui poders curatius,

prefereix les paraules, és a dir, les històries, per alleujar la situació del nen. És per això que caldrà que busquem per a cadascuna una **ensenyança** o moralitat, que mica en mica aniran orientant el nen.

Un tret comú a les històries és que hi apareix algú que no és el que sembla, com especifica el teix.

Empleneu breument la fitxa corresponent a cada relat. Fixeu-vos que avancen en el temps (el primer sembla ambientat en l'edat mitjana), que solen abastar dos capítols i que forçosament acabaran implicant directament (i de quina manera!) en Conor.

De manera paral·lela, i quan el procés de lectura que seguiu ho requereixi, empleneu les fitxes dedicades a les quatre històries.

HISTÒRIA NÚMERO 1**QUI L'EXPLICA?****PRESENTACIÓ****NUS****DESENLLAÇ****ENSENYANÇA****FRASES DE LA HISTÒRIA QUE ENS HAGIN CRIDAT L'ATENCIÓ:**

2

DURANT LA LECTURA

HISTÒRIA NÚMERO 2	
QUI L'EXPLICA?	
PRESENTACIÓ	
NUS	
DESENLLAÇ	
ENSENYANÇA	
FRASES DE LA HISTÒRIA QUE ENS HAGIN CRIDAT L'ATENCIÓ:	

HISTÒRIA NÚMERO 3	
QUI L'EXPLICA?	
PRESENTACIÓ	
NUS	
DESENLLAÇ	
ENSENYANÇA	
FRASES DE LA HISTÒRIA QUE ENS HAGIN CRIDAT L'ATENCIÓ:	

2

DURANT LA LECTURA

HISTÒRIA NÚMERO 4	
QUI L'EXPLICA?	
PRESENTACIÓ	
NUS	
DESENLLAÇ	
ENSENYANÇA	
FRASES DE LA HISTÒRIA QUE ENS HAGIN CRIDAT L'ATENCIÓ:	

3

DESPRÉS DE LA LECTURA

LLEGINT LES IL·LUSTRACIONS

Sovint les il·lustracions es conceben com a un simple complement del text, per tal de fer-lo més entenedor o per ajudar el lector a posar cara i ulls als personatges i als llocs en què s'esdevé la història.

Malgrat tot, en el cas que ens ocupa, els dibuixos de Jim Kay que inclou la versió il·lustrada de la novel·la van molt més enllà d'aquesta funció. Per exemple: fins i tot abans que comencem la lectura del text escrit, la seqüència de les il·lustracions compreses entre la mateixa portada i la pàgina 10 ens explica una història abans que s'iniciï el text: el teix monstruós que camina cap a la seva citat diària amb en Conor. I sovint, com anireu descobrint, els dibuixos es mengen el text, l'emmarquen o ens suggereixen detalls que les paraules no aporten.

Un cop acabeu la lectura del text, **feu-ne una altra de ràpida només referida a les il·lustracions. Les activitats que vénen a continuació us ajudaran a reflexionar-hi. I encara més si les feu en grup.**

3.1.1 De qui són els peus que es veuen a la doble pàgina 22-23? Què hi ha a sota d'ells i quin és el sentit d'això?

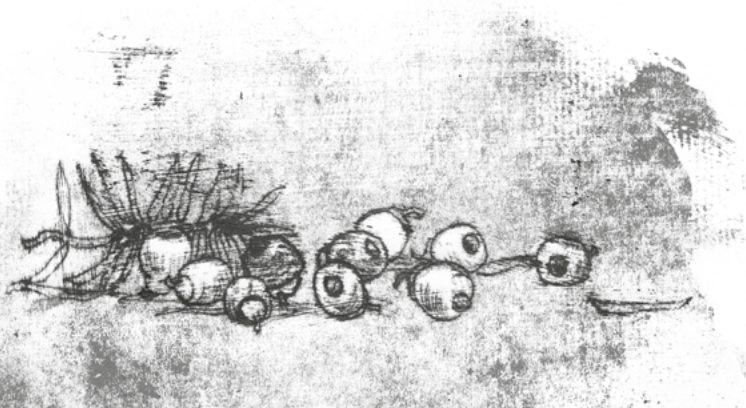
3.1.2 Què tenen en comú la majoria de les il·lustracions que representen l'institut, com per exemple les de les pàgines 31 i 32 (tot i que n'hi ha d'altres: on?). Compte, que hi ha una excepció més que justificada! On, per cert?

3.1.3 Al llarg de la novel·la trobem diverses seqüències en què hi ha il·lustracions «connectades», com si fossin les imatges d'un film, com per exemple les de les pàgines 41 a 45. Localitzeu-ne dos exemples més d'aquest tractament de la imatge.

3.1.4 Què representa el petit dibuix amb què acaba la pàgina 47? Quina relació guarda amb la doble pàgina 22-23 i també amb la que ocupa tota la 74?

3.1.5 Hi ha capítols sencers on no hi apareix cap dibuix. Poseu-ne exemples. A què creieu que pot respondre aquest fet?

3.1.6 Com representa Jim Kay en Conor i la seva mare, en contraposició al teix monstruós?

3

DESPRÉS DE LA LECTURA

3.1.7 Com representa l'artista el monstre de debò, en contraposició al teix que camina?

3.1.8 Mireu durant uns segons la doble pàgina 186-187. Elaboreu un llistat amb les paraules que us vinguin al cap després de fixar-vos-hi. Feu el mateix amb la il·lustració de les 192-193. Hi ha diferències?

3.1.9 Com explicaríeu la il·lustració que abasta les pàgines 204-205?

LLEGIR COM A PRETEXT PER CREAR

Llegim per múltiples raons, i segurament la menys interessant de totes sigui omplir un qüestionari o elaborar-ne un treball rutinari, on ben sovint ens limitem a retallar i enganxar informació que trobem a la xarxa.

És per això que les propostes que oferim ara són un pèl diferents a d'altres que heu conegut. La majoria tenen un denominador comú: buscar emocions. I això és el que precisament esperem que *Un monstre em ve a veure* hagi desvetllat en vosaltres: emocions.

3.2.1 *Un monstre em ve a veure* és la traducció a la nostra llengua del títol anglès *A Monster Calls*. Segur que mentre llegíeu el llibre us han vingut al cap altres títols, a partir d'impressions personals o tal vegada traient fora alguna frase del text. **Quina/es proposta/es de títols se us acudeixen? Poseu en comú les vostres propostes.**

3.2.2 A la contraportada dels llibres s'hi sol incloure un breu resum de la trama, que ha de ser prou clar i alhora prou engrescador per animar a la lectura. **Després d'haver llegit la novel·la, com redactaríeu aquesta sinopsi?**

3.2.3 Jim Kay ha elaborat unes il·lustracions magnífiques, i la pel·lícula de Juan Antonio Bayona ha recreat el monstre amb uns efectes especials espectaculars. **Malgrat tot, com us imagineu vosaltres el teix monstruós? Dissenyeu-ne un amb la tècnica que vulgueu: mitjançant un collage, amb textures diverses...**

3.2.4 Ja posats, **per què no dissenyeu una portada i una contraportada noves per al llibre, amb les vostres propostes recollides a les tres activitats anteriors?** Procureu, això sí, que siguin de la mateixa grandària que la novel·la. No us en descuideu l'autor, que no varia, però sí que serà diferent el dissenyador/a de la portada.

3.2.5 **Filmeu un booktrailer del llibre. Com bé sabeu, se n'ha estrenat la versió cinematogràfica.** No podreu competir amb la indústria del cinema, però visitant l'enllaç <http://mdllecturajove15.blogspot.com.es> podreu veure què és un booktrailer, com es fa, què us cal per fer-lo i sobretot exemples elaborats per alumnes d'ESO.

3

DESPRÉS DE LA LECTURA

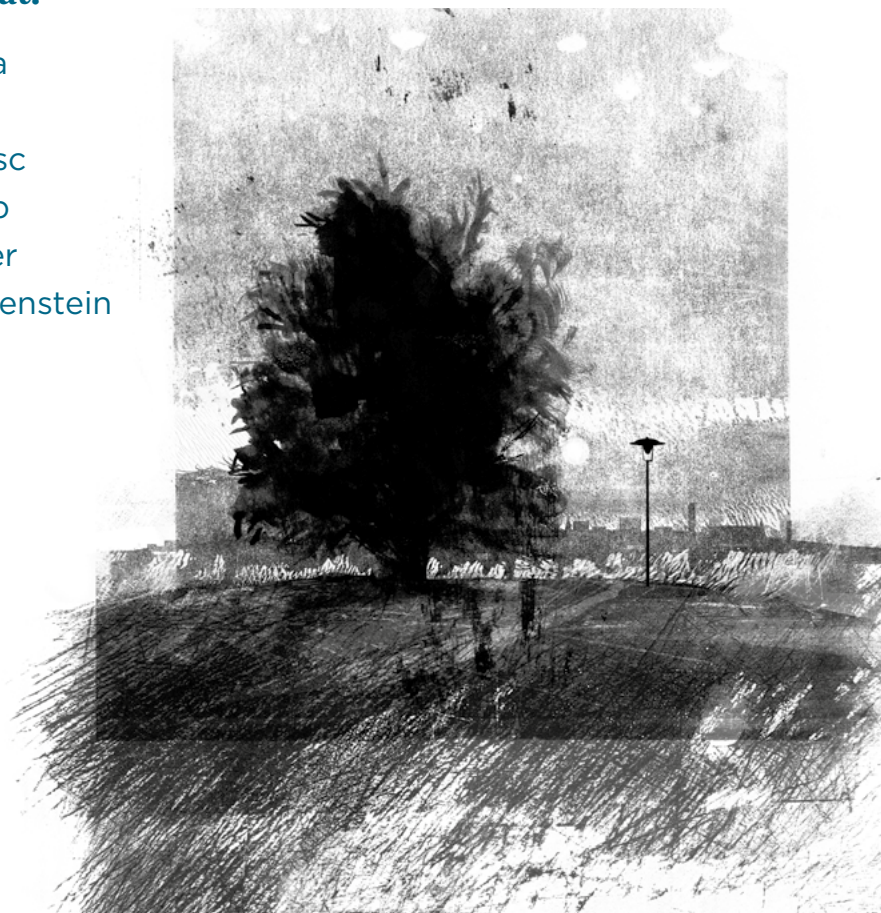
3.2.6 El teix és un arbre que existeix realment i que també poden trobar en el nostre àmbit geogràfic. **Elaboreu una presentació en PowerPoint en la qual inclogueu algunes d'aquestes informacions en l'ordre que considereu oportú:**

- Família a què pertany
- Extensió geogràfica
- Nom científic
- Característiques de l'arbre
- Com són els fruits
- Què se n'obté
- Aplicacions
- Característiques de les fulles
- Ús de la fusta
- Creences al voltant de l'arbre
- Simbolisme relacionat amb el teix
- Altres

3.2.7 El teix monstruós es pot relacionar amb la divinitat druídica anomenada **Cernunnos**, representat en forma de gegant amb banyes de cérvol. Però al llarg de la història de la literatura i de la mitologia hi ha hagut altres monstres.

Prepareu una presentació en PowerPoint on expliqueu els atributs d'un d'aquests monstres i el paper que ha representat.

- Esfinx
- Drac
- Faune
- Troll
- Minotaure
- Griu
- Sirena
- Ieti
- Basilisc
- Ciclop
- Cerber
- Frankenstein

3.2.8 Poseu a prova la vostra comprensió de la novel·la tot **responent el qüestionari en format Kahoot que trobareu clicant aquest enllaç:**

<https://play.kahoot.it/#/k/b9a0baef-0e86-4ece-8868-f6290caf6481>

Seguiu els passos següents. Podeu participar-hi individualment o per grups.

- 1. Descarregueu-vos l'app Kahoot! i instal·leu-vos-la al mòbil.**
- 2. Copieu aquesta adreça a la barra del navegador de l'ordinador.**
- 3. Cliqueu damunt del botó «Play» o el verd «Launch».** Recordeu-vos de treure el volum a l'ordinador, ja que genera una musiqueta electrònica pesada (això és optatiu). També genera un codi pin.
- 4. Entreu a l'aplicació kahoot! dels vostres mòbils. Quan us demani el codi, introduïu-hi el número que hi ha en pantalla de l'ordinador.**
- 5. Introduïu-hi un nickname, per exemple les inicials dels noms. Premeu «Ok. Go!».** El vostre nick és en pantalla.
- 6. Cliqueu damunt de la tecla «Start».** A la pantalla de mòbil apareixen quatre símbols, corresponents a les quatre opcions possibles. **Premeu-ne la correcta.**
- 7. Així successivament fins completar totes les preguntes.** El programa avaluarà els resultats de tots els participants en el joc.

Patrick Ness
UN MONSTRE EM VE A VEURE

GUIA DE LECTURA
Joan Bustos